

LEERLIJN MUZIEK

		Competenties groep 1-2	Competenties groep 3-4 <i>als groep 1-2 plus:</i>	Competenties groep 5-6 <i>als groep 1-4 plus:</i>	Competenties groep 7-8 <i>als groep 1-6 plus:</i>	Streefcompetenties muziek
REFLECTEREN	ORIËNTEREN	<p>De leerling kan actief luisteren naar korte stukken (live) muziek(-theater) uit een breed repertoire, aansluitend bij zijn belevingswereld.</p> <p>De leerling kan met taal, beweging of beeld zijn eigen betekenis geven aan muziek in binnen- en buitenschoolse situaties.</p>	<p>De leerling kan actief luisteren naar (live) muziek uit een breed muziek(-theater) repertoire, aansluitend bij zijn belevingswereld.</p> <p>De leerling kan kennisnemen van betekenissen die anderen aan muziek geven, waaronder de componist.</p>		<p>De leerling kan (binnen een inspirerende werkvorm) met aandacht luisteren naar muziek van buiten zijn belevingswereld.</p> <p>De leerling kan de eigen betekenisgeving aan muziek spiegelen aan die van anderen, en staat daarbij open voor andere ideeën.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan betekenis geven aan (live) muziek uit verschillende tijden, stijlen en culturen¹, kan kennis nemen van betekenissen die anderen daar aan geven (waaronder de componist of uitvoerder) en kan deze aan die van hemzelf spiegelen.
	ONDERZOEKEN	<p>De leerling kan betekenissen en klanktegenstellingen in muziek van een breed repertoire onderscheiden en vertalen naar beweging en beeld.</p> <p>De leerling ontdekt, door manipuleren en experimenteren, klankaspecten van diverse klankbronnen.</p> <p>De leerling kan zelfstandig een situatie, sfeer of muzikale tegenstelling verwerken in kleine vocaal/instrumentaal geïmproviseerde klankstukjes.</p> <p>De leerling kan zijn muzikale ideeën globaal weergeven in beeld (picturaal, basaal grafisch).</p>	<p>De leerling kan verschillen in klank en de vormaspecten herhaling en contrast in een breed repertoire van muziek herkennen en benoemen.</p> <p>De leerling kan muziekstukjes ontwerpen met (willekeurige) gebruikmaking van muzikale tegenstellingen, herhaling en contrast.</p> <p>De leerling kan zijn muzikale ideeën picturaal en grafisch weergeven en reproduceren.</p>	<p>De leerling kan muzikale thema's in muziek van een breed repertoire herkennen en benoemen.</p> <p>De leerling kan met gebruikmaking van klank- en vormaspecten van muziek bewust structuur aanbrengen in zijn composities.</p>	<p>De leerling kan variaties op thema's in muziek herkennen en analyseren.</p> <p>De leerling kan variatie als vormprincipe toepassen in zijn composities.</p> <p>De leerling kan zijn muzikale ideeën vormgeven en eventueel verklanken met gebruikmaking van (muziek)technologie.</p> <p>De leerling kan specifieke klankaspecten onderscheiden en die weergeven in passende grafische symbolen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan gericht luisteren naar muziek uit verschillende tijden, stijlen en culturen, en kan daarin de klank-, vorm- en betekenisaspecten herkennen en benoemen. De leerling kan klank, vorm en/of betekenisaspecten van muziek in zijn composities verwerken en daarbij de vormprincipes herhaling, contrast en variatie toepassen. De leerling kan zijn muzikale ideeën vormgeven en uitvoeren met behulp van zijn stem, (school)instrumentarium, (muziek)technologie en beweging. De leerling kan zijn composities noteren en reproduceren met behulp van picturale en grafische notatievormen.
	UITVOEREN	<p>De leerling kan in groepsverband eenstemmige liedjes, zowel 2- als 3-delig, binnen een omvang van c'-b', met de leerkracht meezingen.</p> <p>De leerling kent een breed repertoire liedjes en versjes, passend bij zijn directe belevingswereld.</p> <p>De leerling kan volgens de vorm van het lied fraseren.</p> <p>De leerling kan maat en tempo van muziek in beweging weergeven.</p>	<p>De leerling kan zuiver, helder gearticuleerd en met expressie zingen in een omvang van c'-c''.</p> <p>De leerling kan meezingen met een begeleiding.</p> <p>De leerling kent liedjes in meerdere talen en van diverse culturen.</p>	<p>De leerling kan een lied zelfstandig correct zingen.</p> <p>De leerling kan in canon zingen.</p>	<p>De leerling kent meerdere canons.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan (zelfstandig, zuiver, helder gearticuleerd en met expressie) liederen en canons zingen, al dan niet met begeleiding. De leerling kan zelfstandig, ritmisch en in de maat, eenvoudige ritmische en melodische (begeleidings)patronen en spelstukken uitvoeren, zowel een- als meerstemmig, en kan daarbij reageren op (lied)leidingsgebaren. De leerling kan alleen en in groepsverband bestaande, eenvoudig grafisch en traditioneel genoteerde composities zowel auditief volgen als uitvoeren De leerling kent de namen en

¹ Muziek uit verschillende tijden, stijlen en culturen is van toepassing op alle hierna te noemen: 'te beluisteren muziek'

REFLECTEREN

EVALUEREN

<p>De leerling kan (in groepsverband) eenvoudige ritmische patronen uitvoeren.</p> <p>De leerling kan bij het musiceren in groepsverband gelijk beginnen en eindigen aan de hand van een (lied)leidingsgebaar.</p> <p>De leerling (her)kent de relatie symbool/klank en kan onder leiding van de leerkracht picturale en grafische notaties verklanken.</p> <p>De leerling kent de namen en speelwijzen van het in de onderbouw (van het primair onderwijs) meest gebruikte schoolinstrumentarium.</p> <p>De leerling kan zich tijdens het musiceren qua tempo en volume aanpassen aan dat van de groep.</p> <p>De leerling kan (alleen en in groepsverband) een kort muziekstukje onder leiding van de leerkracht aan anderen presenteren.</p>	<p>De leerling kan de maat en eenvoudige ritmische (begeleidings-) patronen uitvoeren.</p> <p>De leerling kan adequaat reageren op eenvoudige (lied)leidingsgebaren voor maat/puls.</p> <p>De leerling kan in groepsverband picturaal en eenvoudig grafisch genoteerde composities uitvoeren.</p> <p>De leerling kent de namen en speelwijzen van het schoolinstrumentarium en van enkele veelvoorkomende instrumenten van het pop- en (Westerse) klassieke instrumentarium.</p> <p>De leerling heeft bij het musiceren in groepsverband aandacht voor het samen zingen en spelen.</p> <p>De leerling kan (alleen en in groepsverband) een kort muziekstukje aan anderen presenteren.</p>	<p>De leerling kan eenvoudige ritmische en melodische (begeleidings)patronen uitvoeren.</p> <p>De leerling kan adequaat reageren op een inzetgebaar bij canonzingen.</p> <p>De leerling kan bestaande grafisch- en traditioneel genoteerde composities auditief volgen en uitvoeren .</p> <p>De leerling kan tijdens het musiceren luisteren naar anderen en een kwalitatieve bijdrage leveren aan het gezamenlijke muzikale resultaat.</p> <p>De leerling kan (alleen en in groepsverband) een eigen idee of bestaande compositie aan anderen presenteren.</p>	<p>De leerling kan eenvoudige ritmische en melodische (begeleidings)patronen spelen binnen meerstemmigheid.</p> <p>De leerling kent de namen en speelwijzen van het schoolinstrumentarium en die van het pop- en (Westerse) klassieke instrumentarium.</p> <p>De leerling kan presenteren met overtuiging.</p>	<p>speelwijzen van het schoolinstrumentarium en die van het pop- en (Westerse) klassieke instrumentarium.</p> <ul style="list-style-type: none"> De leerling kan (alleen en in groepsverband) een eigen idee of bestaande compositie uitvoeren presenteren aan anderen en doet dat met overtuiging.
<p>De leerling kan over zijn muzikale ideeën vertellen, met gebruikmaking van basale muzikale begrippen.</p> <p>De leerling kan met aandacht luisteren naar de ideeën van anderen.</p> <p>De leerling herkent de betekenis van muziek in voor hem relevante jaarfeesten, situaties en emoties.</p>	<p>De leerling kan (in overleg) muzikale keuzes maken en daarover vertellen.</p> <p>De leerling kan feedback geven op het werk(proces) van anderen.</p> <p>De leerling heeft enige kennis van de plaats van muziek in het leven van mensen van vroeger en nu.</p>	<p>De leerling kan de gemaakte keuzes uit zijn muzikale ideeën en alternatieven toelichten.</p> <p>De leerling kan constructieve feedback geven en van anderen ontvangen.</p> <p>De leerling heeft enig inzicht in de invloed van muziek op mensen door middel van massamedia.</p>	<p>De leerling kan ontvangen suggesties verwerken in zijn werk(proces).</p> <p>De leerling heeft enig inzicht in de manier waarop muziek het gedrag van mensen kan beïnvloeden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan overwogen keuzes maken voor zijn composities en die communiceren met anderen. De leerling kan constructieve feedback geven. De leerling staat open voor feedback en kan die eventueel verwerken in het eigen werk(proces). De leerling heeft enige kennis van en inzicht in de betekenis die muziek heeft voor het dagelijks leven van mensen van vroeger en nu, zoals feesten, verdriet, massamedia en beïnvloeding van gedrag.

STREEFCOMPETENTIES KUNSTZINNIGE VAKDISCIPLINES & GENERIEKE COMPETENTIES VAN HET LEERGEBIED KUNSTZINNIGE ORIËNTATIE

	Streefcompetenties beeldend	Streefcompetenties dans	Streefcompetenties drama	Streefcompetenties muziek	Generieke competenties kunstzinnige oriëntatie	
REFLECTEREN	ORIËNTEREN	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan betekenis geven aan beeldende vormgeving en beeldende kunst uit verschillende tijden en culturen en kan kennis nemen van betekenissen die anderen daaraan geven (waaronder professionele kunstenaars). Hij kan deze betekenissen spiegelen aan de eigen betekenisgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan betekenis geven aan dans uit verschillende tijden, stijlen en culturen, kan kennis nemen van betekenissen die anderen daaraan geven (waaronder professionele kunstenaars) en hij kan deze betekenissen spiegelen aan zijn eigen betekenis. 	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan betekenis geven aan theater, kan kennis nemen van betekenissen die anderen daaraan geven en kan deze betekenissen spiegelen aan zijn eigen betekenis. 	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan betekenis geven aan (live-)muziek uit verschillende tijden, stijlen en culturen¹, kan kennis nemen van betekenissen die anderen daar aan geven (waaronder de componist of uitvoerder) en kan deze aan die van hemzelf spiegelen. 	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan zich binnen de context van het thema of onderwerp openstellen voor verschillende uitingen van kunst en cultuur De leerling kan daarop reageren met associaties en herinneringen aan eigen ervaringen. De leerling kan daarover communiceren met anderen.
		<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan wereldoriëntatie, beeldende vormgeving en beeldende kunst (waaronder cultureel erfgoed) gebruiken als inspiratiebron voor eigen beeldend werk. Hij kan daarbij teruggrijpen op de informatie en ideeën opgedaan in de oriëntatiefase. De leerling kan experimenteren met de samenhang tussen onderwerp, beeldaspecten, materialen en technieken en verschillende mogelijkheden uitproberen. De leerling kan onderzoeken op welke manier hij een beeldende opdracht kan uitvoeren een uitvoeringsplan maken. Hij kan daarbij rekening houden met eigen criteria en de gegeven criteria van de opdracht. 	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan de danselementen tijd, ruimte en kracht onderzoeken, herkennen en benoemen. Hij kan dit vervolgens verwerken in zijn dans. De leerling kan zelf thema's aanreiken en daarbij een relatie leggen met lesinhouden of gebeurtenissen in zijn omgeving (de school, de groep, thuis). De leerling kan dansen op basis van inspiratiebronnen, opgedaan in de oriëntatiefase, met dansante, muzikale, dramatische en beeldende inhouden en komen tot verdieping van persoonlijke ideeën. 	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan spelelementen theateraal bewerken en vormgeven en daarbij rekening houden met wie, wat, waar, wanneer, waarom en de spanningsboog tussen het begin, midden en eind van een theaterpresentatie. Hij kan dit verwerken in dramatisch spel. De leerling kan zelf thema's aanreiken en daarbij een relatie leggen met lesinhouden of gebeurtenissen in zijn omgeving (de school, de groep, thuis). De leerling kan de mogelijke betekenis en de zeggingskracht van spelelementen, speltechnieken en spelstijlen verwerken in scènes en hij maakt daarbij gebruik van inspiratiebronnen, opgedaan in de oriëntatiefase. 	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan gericht luisteren naar muziek uit verschillende tijden, stijlen en culturen, en kan daarin de klank-, vorm- en betekenisaspecten herkennen en benoemen. De leerling kan klank, vorm en/of betekenisaspecten van muziek in zijn composities verwerken en daarbij de vormprincipes herhaling, contrast en variatie toepassen. De leerling kan zijn muzikale ideeën vormgeven en uitvoeren m.b.v. de stem, (school-) instrumentarium, (muziek-) technologie en beweging. De leerling kan zijn composities noteren en reproducen m.b.v. picturale en grafische notatievormen. 	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kan brononderzoek doen en vanuit dit onderzoek conclusies trekken die hij meeneemt in de uitvoerende fase. De leerling kan de betekenis die hij aan kunstuitingen geeft onderzoeken en een relatie leggen met de middelen die de maker heeft gebruikt, bijvoorbeeld beeld- of klankaspecten, spel- of danselementen, technieken en materialen. De leerling kan experimenteren met technieken, materialen, verschillende media en nieuwe mogelijkheden uitproberen. De leerling kan onderzoeken op welke manier hij de opdracht kan gaan uitvoeren en kan een uitvoeringsplan maken. De leerling kan eigen criteria en de gegeven criteria van de opdracht benoemen. De leerling kan teruggrijpen naar de informatie en ideeën opgedaan in de oriëntatiefase.
	ONDERZOEKEN					

¹ Muziek uit verschillende tijden, stijlen en culturen is van toepassing op alle hierna te noemen: 'te beluisteren muziek'

REFLECTEREN

UITVOEREN

EVALUEREN

<ul style="list-style-type: none"> • De leerling kan zijn plannen uitvoeren en gebruik maken van zijn kennis van materialen/ technieken en beeld-aspecten om de zeggingskracht van zijn werk zo groot mogelijk te maken. • De leerling kan zijn keuzes motiveren en daarbij een relatie leggen met de onderzoeksfase. • De leerling kan, daar waar relevant, samenhang benoemen tussen beelden en taal, dans, muziek, drama en/of andere vakken. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling kan improviseren (met anderen), gebruikt deze improvisaties om een dans mee te maken en maakt daarbij gebruik van inspiratiebronnen opgedaan in de onderzoeksfase. • De leerling kan muzikale verschillen herkennen (tempo, dynamiek, ritme, accenten, melodie, sfeer) en deze toepassen in een dans. Hij kan zelf muziek zoeken bij een dansthema. • De leerling kan variëren met verschillende manieren van bewegen en daarbij de danselementen tijd, ruimte en kracht gebruiken en hiermee zijn dans zeggingskracht geven. • De leerling kan vormgevingsprincipes voor de structuur (zoals herhaling, omkering, opeenstapeling), groepsindeling (zoals grote groepen, subgroepen, tweetallen en solisten) en rolverdeling gebruiken bij het maken van een choreografie voor een dans. • De leerling kan voor een bekend en onbekend publiek optreden. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling kan improviseren en de spelelementen wie, wat, waar, wanneer en waarom bewust hanteren in spel en maakt daarbij gebruik van inspiratiebronnen opgedaan in de oriëntatiefase. • De leerling geeft betekenis en zeggingskracht aan zijn spel door een duidelijke inzet van spelelementen, - technieken, -stijlen, (vaste) tekst en (gespeelde) emoties. Hij kan voor een duidelijke spanningsopbouw en spanningsboog zorgen. • De leerling kan zelfstandig een scène voorbereiden aan de hand van de dramatische werkvormen en kan bewust een theatrale vormgeving toepassen. • De leerling kan zelfstandig een dialoog schrijven. • De leerling kan op basis van een zelfgemaakt of bestaand verhaal een voorstelling maken en dit in de les of voor een (on)bekend publiek presenteren. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling kan (zelfstandig, zuiver, helder gearticuleerd en met expressie) liederen en canons zingen, al dan niet met begeleiding. • De leerling kan zelfstandig, ritmisch en in de maat, eenvoudige ritmische en melodische (begeleidings-) patronen en spelstukken uitvoeren, zowel een- als meerstemmig, en kan daarbij reageren op (lied-) leidinggebaren. • De leerling kan alleen en in groepsverband bestaande, eenvoudig grafisch en traditioneel genoteerde composities zowel auditief volgen als uitvoeren. • De leerling kent de namen en speelwijzen van het schoolinstrumentarium en die van het pop- en (Westerse) klassieke instrumentarium. • De leerling kan (alleen en in groepsverband) een eigen idee of bestaande compositie uitvoeren presenteren aan anderen en doet dat met overtuiging. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling kan zijn plannen uitvoeren (met behulp van vakspecifieke kennis en vaardigheden) en de uitvoering presenteren (individueel of samen met anderen). • De leerling kan zijn keuzes motiveren en een relatie leggen met de onderzoeksfase. • De leerling kan in het vormgevingsproces rekening houden met de gegeven en zijn eigen criteria. • De leerling kan, daar waar relevant, samenhang benoemen tussen een beeld, dans, spel of muziek en/of andere vakken.
<ul style="list-style-type: none"> • De leerling kan zijn beeldende werk presenteren (individueel of samen met anderen). • De leerling kan vertellen over het verloop van het werkproces en kan daarbij zijn beeldend werk vergelijken met de criteria van de opdracht en zijn eigen criteria. • De leerling kan zijn waardering van het eigen product en proces en dat van anderen beargumenteren en maakt daarbij gebruik van kennis en inzicht in de beeldende vormgeving en andere kunst disciplines. • De leerling kan oplossingen in het eigen werk vergelijken met die van beeldende vormgevers/kunstenaars. • De leerling kan laten zien dat hij enige kennis en inzicht heeft in de betekenis van kunst en cultuur (waaronder cultureel erfgoed) voor het dagelijkse leven van mensen van vroeger en nu. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling kan op de danspresentatie van hemzelf, zijn groepje, van anderen en op het vormgevingsproces reflecteren. • De leerling kan zijn keuzes in zijn danspresentatie motiveren en veranderingen verwerken na feedback uit de groep. • De leerling heeft enige kennis van en inzicht in de betekenis die dans heeft voor het dagelijks leven van mensen van vroeger en nu. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling kan reflecteren op het spel en het vormgevingsproces van hemzelf, zijn eigen groepje of anderen. • De leerling kan zijn keuzes in zijn spel motiveren en veranderingen aanbrengen na feedback uit de groep en kan zijn waardering uitspreken voor zijn eigen spel en voor het spel en de ideeën van een ander. • De leerling heeft enige kennis van- en inzicht in de betekenis die theater heeft voor het dagelijks leven van mensen van vroeger en nu. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling kan overwogen keuzes maken voor zijn composities en die communiceren met anderen. • De leerling kan constructieve feedback geven. • De leerling staat open voor feedback en kan die ev. verwerken in het eigen werk(-proces). • De leerling heeft enige kennis van- en inzicht in de betekenis die muziek heeft voor het dagelijks leven van mensen van vroeger en nu, zoals feesten, verdriet, massamedia en beïnvloeding van gedrag. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling kan vertellen over het verloop van het werkproces. • De leerling kan zijn waardering geven aan het eigen product en werkproces en dat van anderen. • De leerling kan deze waardering beargumenteren en maakt daarbij gebruik van kennis en inzicht in verschillende uitingen van kunst en cultuur. • De leerling kan oplossingen in het eigen werk vergelijken met die van kunstenaars. • De leerling kan laten zien dat hij enige kennis en inzicht in de betekenis die kunst en cultuur, voor het dagelijkse leven van mensen van vroeger en nu, heeft.